



Vård- och äldreomsorgen

§ 39

Dnr VAN 2022-003273.7.0.1

Svar på Revisionsrapport - Uppföljande granskning - kvalitet i äldreomsorgen

Vård- och äldreomsorgens beslut

Vård- och äldreomsorgen beslutar att godkänna skrivelsen som svar på revisionsrapporten Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen och översänder det till Stadsrevisionen.

Sammanfattning av ärendet

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av kvalitet i äldreomsorgen. År 2013 granskade Stadsrevisionen kvaliteten i kommunens äldreomsorg som bland annat visade att styrningen och ledningen inom äldreomsorgsverksamheten var otydlig samt att det var stora skillnader i kvalitet och ekonomi mellan dåvarande stadsdelsnämnder.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar Stadsrevisionen Vård- och äldreomsorgen att:

- * Analysera äldreomsorgens nettokostnadsavvikelse samt övriga avvikelser mot jämförbara kommuner så att detta överensstämmer med nämndens ambitionsnivå inom olika verksamheter.
- * Tydliggöra den övergripande styrmodellen och de olika styrdokumentens status i förhållande till varandra samt tillse att det finns en röd tråd i styrning och uppföljning från nämnden till de olika enheterna.

Vård- och äldreomsorgen har analyserat nettokostnadsavvikelsen och ser att avvikelsen kan förklaras med de beslut som nämnden fattat om att höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Slutsatsen är därmed att den kostnad som avvikelsen medför stämmer väl överens med nämndens ambitionsnivå

Vård- och äldreomsorgen har med utgångspunkt i Borås Stads nya styr- och ledningssystem i budget 2023 definierat nämndens grunduppdrag och beslutat om fyra målsatta indikatorer för uppföljning av grunduppdraget. Nämnden har också beslutat om två målsatta indikatorer inom arbetsgivarområdet.

Utöver de målsatta indikatorerna följer nämnden även måluppfyllelse och kvalitet i verksamheten genom att ta del av brukarundersökningar, sammanställning av synpunkter och avvikelser, resultat från egenkontroller m.m.

Vård- och äldreomsorgen beslutar att godkänna skrivelsen som svar på revisionsrapporten Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen och översänder det till Stadsrevisionen.



Vård- och äldreomsorgen

Beslutsunderlag

1. Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen, revisionsrapport KPMG

Maria Rangefil
Handläggare
033 357015Datum
2023-03-21Instans
Vård- och äldreomsorgen
Dnr VAN 2022-00327 3.7.0.1

Revisionsrapport - Uppföljande granskning - kvalitet i äldreomsorgen

Vård- och äldreomsorgens beslut

Vård- och äldreomsorgen beslutar att godkänna skrivelsen som svar på revisionsrapporten Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen och översänder det till Stadsrevisionen.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av kvalitet i äldreomsorgen. År 2013 granskade Stadsrevisionen kvaliteten i kommunens äldreomsorg som bland annat visade att styrningen och ledningen inom äldreomsorgsverksamheten var otydlig samt att det var stora skillnader i kvalitet och ekonomi mellan dåvarande stadsdelsnämnder.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar Stadsrevisionen Vård- och äldreomsorgen att:

- Analysera äldreomsorgens nettokostnadsavvikelse samt övriga avvikelser mot jämförbara kommuner så att detta överensstämmer med nämndens ambitionsnivå inom olika verksamheter.
- Tydliggöra den övergripande styrmodellen och de olika styrdokumentens status i förhållande till varandra samt tillse att det finns en röd tråd i styrning och uppföljning från nämnden till de olika enheterna.

Vård- och äldreomsorgen har analyserat nettokostnadsavvikelsen och ser att avvikelsen kan förklaras med de beslut som nämnden fattat om att höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Slutsatsen är därmed att den kostnad som avvikelsen medför stämmer väl överens med nämndens ambitionsnivå

Vård- och äldreomsorgen har med utgångspunkt i Borås Stads nya styr- och ledningssystem i budget 2023 definierat nämndens grunduppdrag och beslutat om fyra målsatta indikatorer för uppföljning av grunduppdraget. Nämnden har också beslutat om två målsatta indikatorer inom arbetsgivarområdet.

Utöver de målsatta indikatorerna följer nämnden även måluppfyllelse och kvalitet i verksamheten genom att ta del av brukarundersökningar, sammanställning av synpunkter och avvikelser, resultat från egenkontroller m.m.

Vård- och äldrenämnden beslutar att godkänna skrivelsen som svar på revisionsrapporten Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen och översänder det till Stadsrevisionen.

Ärendet i sin helhet

Under 2023 genomförde KPMG på uppdrag av Stadsrevisionen i Borås Stad en uppföljande granskning av kvalitet i äldreomsorgen. År 2013 granskade Stadsrevisionen kvaliteten i kommunens äldreomsorg som bland annat visade att styrningen och ledningen inom äldreomsorgs verksamheten var otydlig samt att det var stora skillnader i kvalitet och ekonomi mellan dåvarande stadsdelsnämnder. 2018 genomfördes ytterligare en utredning, som även den visade på brister.

Syftet med den uppföljande granskningen har varit att genomföra en nulägesanalys av kostnader, produktivitet och kvalitet i äldreomsorgen samt bedöma i vilken utsträckning identifierade brister i 2013 och 2018 års granskningar är åtgärdade. Bedömningen är att de identifierade bristerna i stor utsträckning har åtgärdats.

Nulägesanalysen visar att kommunen har högre kostnader för sin äldreomsorg än vad som är motiverat utifrån strukturella faktorer. Mot bakgrund av granskningen rekommenderar Stadsrevisionen Vård- och äldrenämnden att:

- Analysera äldreomsorgens nettokostnadsavvikelse samt övriga avvikelser mot jämförbara kommuner så att detta överensstämmer med nämndens ambitionsnivå inom olika verksamheter.
- Tydliggöra den övergripande styrmodellen och de olika styrdokumentens status i förhållande till varandra samt tillse att det finns en röd tråd i styrning och uppföljning från nämnden till de olika enheterna.

Analys av nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelsen är skillnaden mellan nettokostnad och referenskostnad för en kommun. Nettokostnaden är den faktiska kostnaden för verksamheten medan referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnings och indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Borås Stad har en nettokostnadsavvikelse avseende 2021 på 2,2 %, dvs kostnaden är 2,2 % högre än vad referenskostnaden är framräknad till. För Borås Stad innebär detta ungefär 27 mnkr avseende 2021.

Nettokostnadsavvikelsen tar inte hänsyn till några ambitionshöjningar eller politiska satsningar. Borås Stad ligger förvisso över referenskostnaden men i jämförelse med såväl likande kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR) är avvikelsen lägre. I jämförelse med riket är avvikelsen marginellt högre och motsvarar ca 1 mnkr.

Nettokostnadsavvikelse	Borås Stad	Liknande kommuner	VGR	Riket
Äldreomsorg	2,2	3,0	2,9	2,1

Siffror hämtade från Kolada.se, avseende 2022

2021 fanns även politiska beslut om att höja ambitionen såväl kvaliteten inom omsorgen. För det aktuella året återfinns flera satsningar, bland annat:

- Ökad bemanning inom hemtjänsten 9,6 mnkr
- Ökad bemanning inom vård- & äldreboende 11,6 mnkr
- Förstärkt introduktion för sommarvikarier 2,7 mnkr
- Ung Omsorg 2,8 mnkr

Satsningarna summer för 2021 är ner i kostnader som ligger i nivå med den totala nettokostnadsavvikelsen. Slutsatsen är därmed att den kostnad som avvikelsen medför stämmer väl överens med nämndens ambitionsnivå.

Övergripande styrmodell och röd tråd i styrningen

Vård- och äldrenämnden beslutade 2017 om ett särskilt inriktningsdokument för mandatperioden 2018-2022 med sju utvecklingsområden. Vård- och äldrenämnden har kontinuerligt fått information och föredragningar om det arbete som pågått inom de olika utvecklingsområdena under perioden. Arbetet har även följts upp i nämndens årsredovisningar. I december 2022 redovisades också de arbetsinsatser och förändringar som genomförts i en samlad uppföljningsrapport till nämnden. Uppföljningarna visar att inriktningsdokumentet styrt nämndens verksamhet och gett resultat, även om dokumentet inte integrerats i nämndens övriga styrning såsom ex budget. Nämnden har inte beslutat om ett nytt särskilt inriktningsdokument för innevarande mandatperiod.

Nämnden har utöver de målsatta indikatorerna från Kommunfullmäktige och nämndens egna målsatta indikator kring olämpliga läkemedel följt måluppfyllelsen inom nämndens verksamhetsområde genom redovisning av resultat från brukarundersökningar, sammanställning av synpunkter och avvikelser, genomförda egenkontroller med mera. Resultaten har sammanställts i en årlig patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse som också innefattar beslut om förbättringsåtgärder inför kommande år.

Under mandatperioden 2018-2022 har Borås Stad arbetat med att införa en mer tillitsbaserad styrning och en del i arbetet har varit att se över stadens styr- och ledningssystem. Vård- och äldrenämnden har med utgångspunkt i det nya styr- och ledningssystemet i budget 2023 definierat nämndens grunduppdrag och beslutat om fyra målsatta indikatorer för uppföljning av grunduppdraget. Nämnden har också beslutat om två målsatta indikatorer inom arbetsgivarområdet.

Utöver de målsatta indikatorerna följer nämnden även fortsättningsvis måluppfyllelse och kvalitet i verksamheten genom att ta del av brukarundersökningar, sammanställning av synpunkter och avvikelser, resultat från egenkontroller m.m. Genom att följa måluppfyllelsen kontinuerligt under året har nämnden möjlighet att identifiera förbättringsområden och för dessa ta fram fler eller ersätta de målsatta indikatorerna med andra. Nämnden kan också ge uppdrag till förvaltningen.

Det nya styr- och ledningssystemet i Borås stad med åtskillnad mellan nämndens grunduppdrag och Kommunfullmäktiges fokusområden ger en tydlig och mer tillitsbaserad styrning. De målsatta indikatorerna följs upp i berörd verksamhet och redovisas till nämnden. Utöver nämndens indikatorer ska verksamheterna med utgångspunkt i grunduppdraget och verksamhetens resultat också identifiera och följa egna indikatorer.

Beslutsunderlag

1. Uppföljande granskning – Kvalitet i äldreomsorgen, revisionsrapport KPMG

Samverkan

Information vid FSG 2023-03-15

Beslutet expedieras till

1. Stadsrevisionen

Johan Wikander
Ordförande

Maria Jonsson
Förvaltningschef